

partis: et sic ordiate. Primo enim tangitur de efficiente in spiritu est efficiens. lbi: Qui. s. iohanes scribens. secundo de loco et tpe quibus scripsit. tertio de causa motiva ad scribendum. quarto de materia. quinto de intentione. sexto de modo. Dicit ergo: Audiat iohannes et scripsit in pathmos: Apoc. iij. Fui in insula que vocatur pathmos. Et nota quod dicitur pathmos et h pathmus mi: in eadem significatio: ne: et virtus habet pathmos in dativo et ablativo. sic clarus claro: tenedus tenedo: de los delo. In ecclesijs quibus perat: asie minoris cuius metro polis erat ephesus. profuit enim iohannes septem ecclesijs illius asie. Pullulavit inchoatione. pullulo las dicitur germinare vel multiplicare. Atque oleuerunt. l. creverunt consuetudine. Aitia. q. mores corrumpunt. Atque diuerses hereses: que violabant fide. Erant enim quidam. manifestat cuiusmodi hereses pullulabant ibi scilicet in asia. Alpha principium est elementorum grecorum. Quis quod bene conuenit ei. de quo dicitur Esa. xliij. Ante me non est formatus deus: et post me non erit. Ante finem seculi destrua. i. defecturam. a desino desinis: desij vs desui desinere: desitit desitu. Hec autem dicebant non credentes veritati: quod dicit Mar. vi. Nobiscum sunt omnibus diebus vsq. ad consummationem seculi. Et pro labore non premium eternum susceperunt. cu tunc dicitur Sap. x. Reddet deus mercedem laborum factorum suorum. Et ecclesiam per exercituum tribulationum. supple ostendit. Ad desinere s. proficere. quod facit Apocal. xij. vbi dicitur quod mulier date sunt

que in presenti patiat: et in futuro receptura sit. Intentio vero eius monere ad patientiam que seruanda est: tunc quia breuis labor: tunc quia premium magnum. Ad hoc dicitur tractandi talis: pro promittit plogum et salutacionem vbi reddit auditores benignos et attentos: quod promissio accedit ad narrationem. Ad narrationem vero ostendit christum esse ab eterno sine principio et fine: inducens ipsum loquentem: Ego sum alpha et omega: id est principium et finis. Postea accedens ad narrationem distinguit septem visiones: quibus terminat iste liber assumat. Premittit autem plogum dicens: Apocalypsis iesu christi. subaudis: hic est. Sic in alijs: visio Esaię hec est et parabole salomonis hec sunt.

Incipit prologus sancti hieronymi in apocalypsim sancti iohannis apostoli.

Iohannes apostolus et euangelista a christo electus atque dilectus in tanto amore dilectionis vberior habet: et in cena super peccatum eius recuberet: et ad crucem altissimi soli matrem propriam commendasset: ut quem nubes volente ad amplexum virginitatis assererat: ipsi esset custodienda virginem tradidisset. hic itaque cum propter verbum dei et testimonium iesu christi in pathmos insulam sortiret exilium: illic ab eo dedit apocalypsim postquam describit: ut sic in principio canonicis. i. libri geneleos incorruptibile principium pronotat: ita et incorruptibilis finis virginem in apocalypsi redderet dicitur: Ego sum alpha et omega initium et finis. hic est iohannes qui sciens superuicisse sibi diem egredieris de corpore: uocatus in epheso discipulus: descendit in defossam sepulture sue locum: orationemque completa reddidit spiritum tantum a dolore mortis factum extraneum: quod a corruptione carnis noscitur alienum. Cuius tamen scripture dispositio vel libri ordiatio: id est a nobis per singula non expedit: ut nescientibus inquirentibus desiderium colloceat: et gratum laborum fructus: et deo magisterij doctorina eruet. Finit prologus.

due ale aquille magne ut volaret in deserto locum. Sed proficere sicut aurum in igne non deficit sed proficit. Sap. iij. de de iustis: Tanquam aurum in fornace probauit illos. Et per bis se modicis tribulationibus: Brauium eternum recipere. l. vitam eternam. ij. Timoth. ij. Si commortui sumus et conuiuemus: si sustinemus et regnabimus: hoc erit quando sponsa ducta in thalamum sponsi dormitabitur dote bona. dices cur lyra illud hęc. xxx. Dormit me dominus dote bona. Que in presenti seculo patitur: et que in futuro receptura sit. s. premia eterna pro modica et leui tribulatione. ij. Cor. iij. Id quod in presenti est momentaneum et leue tribulationis nostre supra modum in sublimitate eternam glorie pondus operatur in nobis. b. Intentio autem eius. hic tangit intentio scribens: que est monere ad patientiam. Intentio enim iohannis fuit supra. s. subditos instruere christum ad intellectum. hic autem intendit eos informare christus ad effectum. c. Modus tractandi talis. hic tangitur formalis causa secundum quod attenditur penes modum agendi. primo promittit iohannes prologum. cum dicitur: Apocalypsis iesu christi etc. et salutationem. lbi: Iohannes septem ecclesijs etc. Quo promissio accedit ad narrationem. lbi: Ego iohannes frater vester etc. et ca. vij. s. secundum septem ecclesias quibus scribit secundum septem status ecclesie generalis.

Finit expositio istius prelationis.

Prothemata in apocalypsim

Sicut in secularibus libris tria queruntur. Intentio. s. utilitas: et cui parti philosophie supponat. Sic quoque in hoc libro diuino tria queruntur: materia: intentio: utilitas: et cui parti humanitatis. i. vite subiacet. Atque enim alia philosophica: alia practica: alia theoretica. i. contemplatiua: cui liber iste subiacet. Intentio est auctoris huius ponere signa per que commendet nobis patientiam. i. faciet nos patientes pro nomine christi: ut de patientia eundo ad contemplationem celestis glorie peruenire possimus ad utilitatem: ad remunerationem. s. patientie nostre. i. ad duplicem stolam asie. s. ac corporis beatitudinem. Et notandum quod patientiam commendet: ostendendo. s. per varias similitudines ut per equos et silia: persecuciones presentis et future ecclesie in tpe antichristi. s. diuersas tribulationes diuersorum statuum ecclesie promittit nos referendo: ut fortiores simus ad sustinendum. Ad leuius ledit quicquid uidimus. An. Illud quod sciendum quod potius commendet patientiam. Pro videlicet quoniam fundamētum est omnium virtutum: Pro dicitur teste: quod ait: Vidua vel debilis est virtus: quam non patientia firmat.

Deus pater prouidens tribulationes quas passura erat sancta ecclesia: postquam ab apostolis fuit fundata: disposuit cum filio et sancto spiritu eas tribulationes et earum premia reuelare. Facula enim quod prouidentur minime ledunt. Ita christo manifestauit secundum humanitatem: christus iohannes et iohannes ecclesie reuelauit: quod excelabat omnibus privilegio castitatis: et quod gratia dei interpretat: quod omnia bona que agebat gratia dei ascribebat: et quod omnia imania tormentorum equanimiter metis sustinebat. Sed quod constat hanc reuelationem factam

factam esse in visione: videndum est sub quo genere visionis est: visio enim alia corporalis est: alia spiritualis: alia intellectualis. Visio corporalis est qua videmus celum et terras et cetera talia. Visio spiritualis est quam in eo quod videtur aliud preedit: sicut fuit de moysi qui vidit rubum non ardentem ardere: quod aliud significabat. Intellectualis vero quam spiritus sanctus intimare ait: quod conspiciat aliud quam spiritum: sicut sanctus iohannes in hoc libro fecit: nam non realiter ista vidit: sed diuino flamine inspirante: conuentionia signa passio: non designatiua intellectui suo configurauit. Hanc que sit materia illius videamus. Materia illi sunt septem signa. i. genera tribulationum. Intentio vero est nos imitare ad patientiam: ut per patientiam veniam ad contemplationem: per contemplationem ad reuelationem. Unde ad beatitudinem in qua habemus finale causam huius operis: et quod non querit in diuinitate de prebia sed de vita: videamus cui vite supponat. Vita: alia theoretica. i. contemplatiua: alia practica. s. actiua. Sed practica ad theoreticam costat referri. Et notandum est quare nos magis ad patientiam quam ad alias virtutes inuiter. ad quod dicendum est quod sicut fides est fundamentum omnium virtutum: sic patientia quodammodo est sustentamentum. vnde prouidetur: Et dua est virtus: quam non patientia firmat. Notandum vero est quod dam parte huius libri per proemio vel prologo accipit. s. versus ad illum versum: Ego iohannes fui etc. In qua parte nos inuitat ad legendum et ad audiendum et ad seruandum: quia si hoc fecerimus beatitudinem consequemur: et sic commendat opus suum: legendus est iste liber: quia est apocalypsis iesu christi. i. reuela

Prothemata in Apocalypsim

Reuelatio non cuiuslibet sed iesu christi. Vel legendus est liber huius...

Apocalypsis hec inter reliquos noui testamenti libros prophetia vocatur...

Dei. 1. a. suu. fili. aut dicit: Ego iesus misi angelu. Sed et de spscito hoc...

Et. 2. 0. a. vnde est: Spiritus est deus. Et qui habet aurem audiat quid...

Alphab. 43. b. Alpha principiu e elemento y greco. Cas: Vltio esate. rha: r o finis...

tam magis diuina visitatio digni iudicabimur. Et est materia in hoc libro ecclesia...

1. Cor. 15. 8

Ps. 84.

Glo. ordi.

Prologus p mittit salutatione i vtroq captat. Incipit liber apocalypsis beati iohis apli.

Apocalypsis le. xpi. Preparat audito res beniuos...

Quasi et inuitabile e qn si ante: vt velle vt fiat. Oportet vt patiant tribulatioes...

Qui testimoniu p. Qui testat verba ipsius xpi habitata: ta de xbo. i. diuinita...

Et sig. mir. p agelu suu. dicto mo apparere. g Seruo suo iohani. euangeliste. h Qui testimonium perhibuit...

Ex epistola sancti hieronymi ad Paulinum.

Apocalypsis iohannis tot habet sacramenta quot vba. Pax dicit et p merito voluminis laus ois inferior e.

Incipit liber apocalypsis beati iohannis apostoli.

Apocalypsis iesu christi quam dedit illi deus palam facere scribis suis que oportet fieri...

Qua dedit illi deus pater. Na filius deitate habet a patre. c Palam facere. i. manifestare...

Et sig. mir. p agelu suu. dicto mo apparere. g Seruo suo iohani. euangeliste. h Qui testimonium perhibuit...

Incipit liber apoca. bti ioh. apli.

Apocalypsis iesu christi. Liber iste in duas partes diuiditur: in proemiu et tractatu...

Qua dedit illi deus pater. Na filius deitate habet a patre. c Palam facere. i. manifestare...

Et sig. mir. p agelu suu. dicto mo apparere. g Seruo suo iohani. euangeliste. h Qui testimonium perhibuit...

Et sig. mir. p agelu suu. dicto mo apparere. g Seruo suo iohani. euangeliste. h Qui testimonium perhibuit...

A

f. 22. b